

RØD UNGDOM

Nr. 1 1972 Pris kr. 2,-
Hefteserie utgitt av SUF(m-l)

*lærerskolen
og
lærerstudentenes kamp*

LÆRERSKOLEN OG LÆRERSTUDENTENES KAMP

ANALYSE AV SUF (m-l)

Selges i kommisjon hos Oktober

INNHALDSFORTEGNELSE:

Innledning	s. 4
Kap. 1: Staten, et redskap for hvem?	s. 5
Kap. 2: Skolen under kapitalismen	s. 9
Kap. 3: Tvers igjennom lov til seier	s. 16
Kap. 4: Kampen mot EEC	s. 23
Kap. 5: Gjør LNL til en slagkraftig interesseorganisasjon	s. 28
Kap. 6: Sosialismen, et samfunn der folket har makta	s. 37

FORORD:

Dette er første gang vi gir ut et hefte som spesielt tar for seg lærerskolene og lærerstudentenes kamp. Vi er klar over at heftet nødvendigvis inneholder en del feil og mangler, enten det gjelder analysen som blir lagt fram, eller den politiske linja for å gjøre LNL til en slagkraftig interesseorganisasjon. For at innholdet i heftet skal bli best mulig er det nødvendig at alle som leser heftet hjelper oss med dette. Derfor oppfordrer vi alle til å kritisere heftet slik at vi raskest mulig blir i stand til å gi ut et hefte som i større grad enn dette vil være et redskap for oss lærerstudenter i kampen for våre interesser.

INNLEDNING

De siste 5–6 åra har det norske skoleverket vært inne i en gjennomgripende omdanningsprosess. En rekke komiteer og utvalg har kommet med innstillinger og uttalelser. Resultatet ser vi i den nye Mønsterplanen, Steen- og Samvirkekomiteen, Ottosenkomiteen, Ny lov for lærerutdanning osv. Staten hevder at de nye lovene vil gjøre skolen til en bedre arbeidsplass for de som arbeider der, og gjøre at stadig flere skal få tilfredsstilt sitt ønske om høyere utdanning. Vi vil i dette heftet bl. a. vise at det ikke er slik staten hevder.

Felles for alle de nye lovene er at skoleverket skal rasjonaliseres og effektiviseres. Utviklinga av produksjonen gjør at monopolkapitalen krever stadig høyere kvalifisert arbeidskraft allment og arbeidskraft på teknisknivå. For å tilfredstille dette kravet, blir hele skoleverket samordnet, slik at de forskjellige skoleslaga mer eller mindre griper inn i hverandre. Overgangene blir gjort mer fleksible. Men denne utdanninga skal være billigst mulig for staten. Derfor blir 5-dagers skoleuke gjennomført i den nye Mønsterplanen. Resultatet blir økt arbeidsplass for lærere og elever og færre arbeidsplasser. Rasjonalisering av den postgymnasiale utdanninga har ført til distrikts-høyskolene. Resultatet av dem betyr økt arbeidsplass for studentene, færre lærere, «bedre» utnyttning av klasserom og tekniske hjelpemidler.

Gjennom disse lovforslagene ønsker staten også å skaffe seg full politisk og ideologisk kontroll over utdanninga. Rasjonaliseringa skal gjennomføres mest mulig effektivt, studentenes, lærernes og skoleelevenes interessekamp skal knekkes.

Det er ingen tilfeldighet at denne omdanninga kommer nå. Monopolkapitalen er inne i en begynnende økonomisk krise. Konkurransen skjerpes og kapitalen ønsker gjennom staten å frigjøre penger som skal støtte deres investeringer. Dette rammer blant annet de såkalte uproduktive sektorene. Den tredje årsaken vi vil nevne her er at klassekampen de siste åra er blitt kraftig skjerpet. Stadig flere grupper av folket har reist seg til kamp for sine interesser. I denne kampen har studentene og skoleelevene ofte gått i spissen. Monopolkapitalen vil drive sin utbytting i fred og ro. Staten skal hjelpe med dette. Derfor er det av stor betydning at interessekampen blir slått ned.

I denne situasjonen er det av stor betydning for staten å ha kontroll med lærerskolene og lærerstudentene. Om noen år er vi lærere og vil få ansvaret for oppdragelsen av tusenvis av barn og ungdom. Staten ønsker «lydige» lærere som ikke setter spørsmålstegn ved skolen og samfunnet. Nå er det imidlertid slik at flere og flere lærere blir kritiske til det norske skoleverket. Vi kan bl. a. nevne at den nye Mønsterplanen møtte kraftig motstand. Likeledes har lærerstudentene utviklet sin interessekamp kraftig i det siste året. Dette er imot statens ønsker og svaret er økt politisk undertrykking av lærere og lærerstudenter. *Den nye loven om lærerutdanning er statens hovedframstøt mot oss.*

STATEN, ET REDSKAP FOR HVEM?

I samfunnsfagbøkene fortelles det at statens oppgave er å gavne hele samfunnet. Staten sørger for helsestell og skoleverk, veier og jernbane – i det hele tatt goder for folket.

For at et samfunn skal fungere, må det ha veier, kaier og jernbaner for å få varene fram. For at arbeiderne skal kunne betjene maskinene, må det finnes skoler og helsestell. Så dette sier egentlig ingenting om staten, bare at den er et redskap. Det vi marxist-leninister spør om er: **redskap for hvem? Hvorfor må folket til stadighet føre kamp mot staten, hvis samfunnsbøkene har rett?**

Alt for mye er tilslørt i det norske samfunn, vi ser det som vår oppgave å trekke sløret tilside.

For å forstå statens rolle, hvordan den er blitt brukt av en klasse mot folket, må vi ta utgangspunkt i historien. Ofte er det slik at det er lettere å få øye på det som er litt på avstand, det som kommer for nært blir gjerne uklart.

Vi lar Snorre Sturlason skildre hendinger fra den tida statsvesenet vokste fram i Norge. Etterhvert som det utvikla seg mer allsidig vareproduksjon i de gamle klasseløse ættesamfunnene, fikk høvdingene råde over rikere gods. Dette skapte grobunn for ideen om å herske over andre ættesamfunn. Høvdingene fikk etterhvert råd til å holde våpenføre hirder og tok til å slåss. De nye småkongene fikk makt til å kreve skatter av bondefolket. Snart kom kampen til å stå om hele Norges bondestand, og kong Harald Hårfagres blodige tokter landet over, ga opptakten til »Norges Rikes Samling».

Snorre Sturlason forteller i Harald Hårfagres saga:

»Nå samlet de to frendene en stor hær og dro avsted, først til Opplandene og så nordover gjennom Dalene, og videre nord over Dovrefjell. Da han kom ned i bygda der, lot han alle menn drepe og bygda brenne og da folk fikk vite dette, flyktet alle som kunne, noen ned i Orkdalen, noen i Gauldalen og noen til skogs; noen ba om fred, og det fikk ingen motstand før de kom til Orkdalen, men der hadde folk samlet seg mot dem og der hadde de sin første strid med en konge som hette Gryting. Kong Harald vant og Gryting ble fanget og mye av hæren hans ble drept. Han selv gikk i kong Haralds tjeneste og svor troskapsed. Etterpå gikk hele folket i Orkdøla fylket under kong Harald og ble hans menn.

Kong Harald innførte den rett overalt hvor han vant riket under seg, at han tok all odel under seg som sin eiendom, og lot alle bønder både de store og de små betale landskyld. I hvert fylke satte han en jarl, som skulle dømme etter lov og lands rett og kreve inn sakøren (bøter) og landskyld; jarlen skulle ha en tredjedel av skatter og skylder til sitt hushold og andre utgifter. Hver jarl skulle ha under seg fire herser eller flere, og hver av dem skulle ha 20 marks veitsle; hver jarl skulle stille 60 hærmenn i kongens hær

og hver herse 20 mann. Slik hadde kong Harald øket skatter og landskyld at jarlene hans hadde mer makt enn kongene hadde hatt før, og da dette ble kjent omkring i Trondheimen, kom mange stormenn til Kong Harald og ble hans menn.»

Som vi ser var «Norges Rikes Samling» og dermed framveksten av den norske staten ikke noe uttrykk for et behov i folket. Staten ble tvunget på det med mordbrann og drap. Er så statens historie blitt mindre blodig med årene?

Norges historie er en fortelling om en rekke bondereisninger mot kongene og seinere mot det danske koloniveldet. Gjennom harde væpna massebevegelser kjempa bondefolket seg fram mot frigjøring fra danskene i 1814. Sjøl om stormaktene ga landet til svenskene, var grunnlaget skapt for utstrakt norsk sjølstyre gjennom styrken i bondefolkets nasjonale revolusjonskamp.

På 1800-tallet vokste en ny økonomisk klasse fram som ble mektigst i Norge – fabrikkieierne eller borgerskapet. Industrierbeiderklassen vokste og ble rekruttert fra fattige bønder og husmannsfolk. I juni 1881 streiket trelastarbeiderne i Drammen. Om dette skrev Per Sivle en arbeiderroman som het «STREIK». Vi lar to avsnitt fra boka fortelle:

»Pukkstein, gutter! »

Og som et veldig ekko lød det fra hundrer – og hundrer av struper: »Pukkstein gutter! – Pukkstein, gutter! Pukkstein, pikkstein – pikkstein!» En hærsikare av streikende styrtet av sted nedover mot kaien og kastet seg som en bisvern over den store pikksteindyngde under almealleen. Lommer ble pakket, huer og hatter ble fylt. Imidlertid hadde de militære gjort holdt og tatt stilling foran veierhuset ved Torgets nordøstlige hjørne. Det *var* altså alvor, – de skjøt med skarpt! og det var nok. For da det nå ble kommandert anfall med bajonetten, og militæret rykket fram i springmarsj, vendte streikestyrken ryggen til og oppløstes i vill flukt, i det enhver sprang for å redde sitt eget liv.

Og som ved et trylleslag var Torget ryddet.

– Så en razzia med felt bajonett gjennom gatene på begge sider av broen.

– Dermed var juni-revolusjonen i Langestrand knust og kvalt. Politistyrker var allerede i travel gang med å høste å bjere i en rikelig etterslett, – så rikelig, at ladene i rådstuens arrestavdeling var fulle og vel så det, før kvelden kom. Og Langestrands besteborgere åndet atter fritt». Sivles roman med utgangspunkt i virkeligheten, viser godt hvordan den herskende klassen slår ned folket når det reiser seg. De fleste vil kjenne til eksempler hvor politi og militærvesen er brukt mot folket for å slå ned streiker og splitte demonstrasjoner. Staten kan ikke bestå uten støtte i et voldsapparat, ellers ville folket ha kastet utbyrterne på sjøen. Når politiet ikke strekker til, brukes militæret, staten har laget lover, «Unntakslovene» som gir den rett til å bruke militærvesenet direkte uten å spørre Stortinget mot folket, når den synes det er nødvendig.

»Good Heart»-øvelsen som ble avslørt for et par år siden, var direkte røftet mot et verft i Trondheim hvor hæren skulle slå ned streikende arbeidere. Og

dersom den norske hær ikke makter oppgaven, kan Nato-generalen og Pentagon hjelpe til etter for godt befinnende, sammenlign med Hellas.

Har tilstanden i det norske samfunnet endret seg grunnleggende siden Sivles roman? Har folket fått makta?

– Vil folket i utkant-Norge flyttes inn til byer og såkalte vekstsentra? På en rekke steder i Nord-Norge har utværsfolk gått til skolestreik for sitt krav om å beholde skolene på hjemstedene sine.

– Vil folket i Norge at 10–15 gårdsbruk nedlegges daglig? Småbøndene utnyttas av bankene, gjeldsprosenten er mellom 30 og 90, gjennomsnittlig 45 %

– Var det Norgas-arbeidernes ønske at de ble møtt med politivold da de streiket for høyere lønn?

– Er det arbeidsfolks ønske at staten skattlegger matvareforbruket ved å legge moms på matvarer, samtidig som de direkte skattene heves?

– Er det lærerstudentenes ønske å la 27 lærerskoler bli innlemmet i 12 distriktshøgskoler?

Er det vår vilje som kommer til uttrykk når staten reduserer bevilgningene til lærerutdanning og helsestell. Når staten unnlater å bruke penger til bevaring av gode bomiljøer, men i stedet river ned gammelt og bygger mer konsentrert og miljøfiendtlig, der boligselskapene kan sope inn flere og langt høyere leier? Enn når staten bruker pengene til å grunnlagsinvestere i press- og høyt profittable områder for storkapitalen, samtidig som den legger tyngre avgifter på vanskeligstilt småindustri i utkantene av Norge? Er det til det norske folkets beste at staten lar mektige utenlandske oljemonopoler fritt drive på våre oljefelter i Nordsjøen, og bare ta fra dem symbolske avgifter?

Viser ikke alt dette at staten ikke tjener folket?

Følgende sitat av Lenin oppsummerer marxist-leninistenes syn på staten i det kapitalistiske samfunnet:

»Likegyldig hvilke former en republikk, om den er aldri så demokratisk, dekker seg bak, hvis den er en borgerlig republikk, hvis den har bevart den private eiendomsrett til jorda, til fabrikkene og verkstedene, og hvis privatkapitalen holder hele samfunnet i lønsslaveri, dvs. hvis den ikke gjennomfører det som er kunngjort i vårt partiogram og i sovjetforfatningen, så er denne staten en maskin for noen menneskers undertrykkelse av andre. Og denne maskinen vil vi legge i hendene på den klassen som skal styrte kapitalens makt. Vi vil kaste fra oss alle de gamle fordommene om at staten betyr alminnelig likhet – for det er et bedrag: så lenge det fins utbytting, kan det ikke være likhet. Godseieren kan ikke være likemann med arbeideren, eller den sultende likemann med den mette. Proletariatet kaster fra seg den maskinen som ble kalt staten og som menneskene har bøyd seg for i overtroisk ærefrykt fordi de trodde på de gamle eventyrene om at den betyr folkestyre – proletariatet kaster fra seg denne maskinen og sier: den er en borgerlig løgn. Vi har tatt fra kapitalistene denne maskinen og overtatt den. Med denne maskinen eller klubba skal vi gjøre ende på all utbytting. Og når muligheten for utbytting ikke lenger eksisterer noe sted i verden, når det ikke lenger fins jordeiere og fabrikkieiere, og når det ikke lenger er slik at noen foreter seg, mens andre sulter – først når muligheten for dette ikke lenger består vil vi kaste denne maskinen på skraphaugen. Da vil det ikke finnes noen stat og ikke noen utbytting. Dette er vårt kommunistiske partis standpunkt.»

Altså staten er et redskap for den herskende klassen i Norge i dag, monopolkapitalistklassen. Denne klassen bruker staten til å fremme sine interesser. Staten er derfor retta i hovedsak mot arbeiderklassen og andre deler av det arbeidende folket, men vi har også i det siste sett at mange mindre kapitalister kan få vansker som staten påtvinger dem.

SKOLEN UNDER KAPITALISMEN

Det norske skoleverket har i hovedsak to oppgaver:

1. Det skal utdanne arbeidskraft som monopolene til en hver tid trenger.
2. Det skal oppdra barn og ungdom i borgerskapets ideologi.

Den norske staten er interessert i å gjøre utdanninga billigst mulig. Derfor forsøker staten hele tida å skjære ned på utgiftene til skoleverket. La oss se på situasjonen i den 9-årige skolen som eksempel. Elevene vantrives og lærerne har et enormt arbeidspress og store problemer.

Forsøker staten å løse disse problemene?

Til tross for en mengde protester fra lærerværelser over hele landet, trusler om streik o. l., vedtar Stortinget loven om Mønsterplanen. Denne innebærer at 5-dagers skoleuke skal gjennomføres, hvilket betyr 1/6 færre timer. Lærernes timetall og pensum opprettholdes. Konsekvensen er at lærere får sparken, arbeidspresset for de gjenværende lærerne og elevene øker kraftig.

Også gymnasiet skal få en ny lov. Denne bygger i hovedsak på Steen-komiteen, som ble nedsatt i 1965 og besto av 75 % sosialdemokrater med næværende samferdselsminister Reiulf Steen i spissen.

Hva er så hovedpunktene i denne innstillingen.

For det første skal gymnasiet bli en enhetsskole som samler ulike skoleslag som yrkesskole, gymnas, husflidskole osv. Skolen skal inndeles i en rekke »valgfrie» kurs. Komiteen sier dette vil bryte med skillet mellom teoretisk og praktisk opplæring og dermed gjøre slutt på ideen om at yrkesskoleelevene er mindreverdige. Men dette er ikke den virkelige årsaken. Den egentlige bakgrunnen for enhetsskolen er:

– Skolen har ikke laget »moderne» nok arbeidskraft, ikke nok spesialutlærte folk som monopolkapitalen trenger nå for tida, f. eks. data-behandling. Med andre ord: Den gamle skolen har hengt etter utviklinga (EEC, fusjoner, ny industri) og må reformeres for å gjøre kapitalen tilfreds.

– Det gamle skolesystemet var for fasttømt, det kunne ikke forandre seg fort nok, nå som behovet for arbeidskraft skifter fra måned til måned. Enhetsskolen er framfor alt fleksibel. Den skal kunne forandre form og innhold når som helst.

– Ett skoleslag som framfor mange sparer inn penger.

– Enhetsskolen er også mye lettere å holde styr på og dirigere på grunn av felles lover. Staten har fått et stort behov for å styrke sitt grep over skolen i det siste. (se neste kap.)

Steen komiteen passer som hånd i hanske til de nye behovene. 1. punkt i mandatet lyder: »Å vurdere behovet for opplæring og utdanning i aldersgruppen 16–19 år i lys av utviklingen i arbeidsliv og samfunnsliv.»

Valgfrihet for elevene?

Enhetsskolen skal ha en masse kurser (2- og 3-årige) og en mengde fag. Elevene skal velge kurstype og tilleggsfag. »Dette er vel demokrati. Nå kan vi endelig velge hva vi vil» — sier kanskje mange. Vi mener det ikke blir noe særlig valgfrihet ut fra *elevenes ønsker*. For å lage klasser i et fag, må det ha søkt et visst antall elever, det må finnes bøker i faget, det må være lærere. Dette har hindra folk på reformgymnas og ungdomsskolen i å få det de vil ha.

Våre valg blir dessuten påvirket av staten. Hvem har lyst til å gå musikklinja når Musikkonservatoriet nedlegges og musikeryrket har en slett framtid? Hvis du ennå har lyst til det, blir du innprenta av en »rådgiver» at: »Det lønner seg å ta matte og bli ingeniør — det er trygt og samfunnsnyttig.»

Vitsen med den sterke oppdelinga i mange fag og kursplaner er at de store monopolene trenger spesialisert arbeidskraft på en rekke felter. Du skal hoppe fra kurs til kurs ettersom behovene forandrer seg. Dessuten lærer du å være fleksibel — utmerket for seinere omskolering. De korte spesialkursene skal også brukes til etterutdanning for voksne dvs. omskolering (Innst. III s. 6)

Vitsen med »valgfrihet» er at elevene skal tro de bestemmer over sin egen utdanning og framtid.

Kurs/linje/grein-systemet splitter opp skoleklassen som enhet — dette ødelegger solidariteten mellom elevene og får dem til å tenke mer på sin egen karriere enn på elevenes felles interesser. Mulighetene for interessenkamp svekkes.

Andre rasjonaliseringstiltak er forsøket på å innføre normerte prøver og en stadig økende bruk av media-undervisning.

Steen-komiteen sier (Inst. 3, kap. 7): »... det nå forøvrig mer enn noen sinne tidligere, er nødvendig å finne fram til ordninger som sikrer en mest mulig ensartet karaktersetting i alle skoler og kurs. Forutsetningen for dette er at en bl.a. har utviklet et system med standpunktprøver og normerte prøver, og komiteen har sluttet seg til forslaget om et sentralt prøveinstitutt.»

Det er ikke tvil om hva dette betyr!

Normerte prøver skal lage »ensartet karaktersetting». 3 i Gjøvik skal bety det samme som 3 i Narvik. Dette er viktig for monopolkapitalen når arbeidere fra hele landet søker til de samme jobbene.

Prøvene lages i et sentralt prøvebyrå, og måler fakta og kunnskaper. De er formet som tippekuponger og kan rettes av datamaskiner. Etter at elever fra hele landet er blitt sammenliknet, lages en landsnorm: Karakterene S, M, T, Ng og Lg skal f. eks. gis til 4 %—24 %—44 %—24 %—4 % av elevene. Standpunktprøvene skal da brukes til å »justere» en klasse til normen: Arbeidsgiverne vil vite hvordan en elev *står i forhold til* de andre elevene. Disse prøvene skal avløse eksamen som er »unøyaktig» og dyr. Men vi blir slett ikke kvitt eksamen. Vi får i stedet eksamenstid hele året med stress og konkurranse hengende som en pisk over oss. Marxist-leninistene har alltid vært mot normerte prøver og reist parolen om boikott. Elever og lærere har reist en storm mot dem og i Oslo blei de frivillige!

Likevel må vi vente oss flere i framtida. Steen-komiteen er nesten umulig å gjennomføre uten normerte prøver. Når du skal flytte fra kurs til kurs, er det en »fordel» med eksamenstid hele året. Da vet skoleledelsen alltid hvor du

står. Elever som er for dårlige kan raskt flyttes til mer »passende» linjer uten å vente til jul eller sommer. Dyr undervisningstid spares.

Normerte prøver er et kjernepunkt i enhetsskolen og med total boikott slår vi beina under det nye skolesystemet.

Automatisk og mekanisk undervisning.

Steen-komiteen lanserer læremiddelpakker (s. 67, Innst. III). Konkret betyr det lydbånd, film, TV-kassetter, spørsmål og prøver om et bestemt emne samlet til en »pakke». Pakkene lages sentralt og sendes ut til lærerne. Hensikten er å spare pengene som går til lærerlønninger. Innholdet i undervisninga kan lett dirigeres av Kirke- og undervisningsdepartementet (KUD) og blir enrettet for elevene:

- Ved bruk av normerte prøver kan man avskaffe avsluttende eksamen og hele den kostbare administrasjonen av denne.
- Ved økt bruk av filmer, TV, radioprogrammer o.l., vil man kunne operere med større klasseenheter og dermed færre lærere.
- Trives elever og lærere med dette? Sjølsagt gjør de ikke det, men staten sparer store summer.

Den andre oppgaven til skolen er å oppdra barn og ungdom til et borgerlig syn på samfunnet. Hvorfor er dette nødvendig og hvordan skjer det? Vi skal ta med et sitat fra Christiania Almueskolekommisjon som i 1856 uttalte seg om innføring av nye fag i skolen. De ville blant annet innføre kunnskap om samfunnets »lovmessigheter»:

»Udbredelsen af en saadan indsigt blandt Almuens Børn er også det mest virksomme middel til at sikre Samfundet mod voldsomme politiske og sociale Rystelser. Det fjerner nemlig de falske forestillinger hos Masserne om Eiendommens Væsen, idet den overbeviser dem om at Velstanden ikke i længden kan forøges for en Del af Folket derved at man formindsker den øvrige Deels, men kun derved at det hele Samfunds Formue forøges, og om at Grundbetingelserne for at enhver kan erholde sin Andel i denne alminnelige Forøgelse af Formuen ere Dygtighed, Sparsommelighed og overhodet Moralitet.»

Situasjonen er selvsagt forandret i dag. Men den er ikke blitt *bedre* for oss. I dag skal elevene opplæres til å akseptere imperialismens forbrytelser. Vi skal ikke fordømme USAs krigsforbrytelser i Indo-Kina, vi kan til nød ta avstand fra krigen, men ikke ta stilling til noen av partene. Sosialdemokratene har hatt regjeringsmakta i store deler av etterkrigstida. Dette har preget skolen. Barn og ungdom oppdras til å tro at det ikke eksisterer klasser i Norge. Alle har felles interesser, derfor må vi samarbeide. At dette er samarbeid som kapitalen tjener på, forsøker man å skjule.

Barn og ungdom skal oppdras til å bli strebere og individualister. Bare du jobber hardt nok sjøl, kommer du deg fram i livet. Gjennom karakterer vurderes elevene opp mot hverandre. Den beste er den som får de fineste karakterene osv.

LÆRERNES ROLLE

Staten ønsker lærere av en bestemt type. De skal oppdra elever og studenter i borgerskapets samfunnssyn. Derfor skal lærerne være »objektive», ikke gå imot statens rasjonaliserings- og effektiviseringstiltak, ikke være kritiske overfor pensuminnhold, karaktersystem, reglement, o. l., men derimot aktivt støtte opp om alt dette. Det er for en stor del lærernes ansvar at elevene blir borgere som helt kritikklost tilpasses samfunnet. Men dette er statens ønske. Den kan ikke stole på at lærerne godtar dette og må derfor på forskjellige måter forsøke å sikre seg kontrollen over lærerne.

LÆRERSKOLENES OPPGAVE

Lærerskolens oppgave er å utdannè lærerne billigst mulig. Undervisninga i lærerskolen er rettet inn mot å utdanne den typen lærere staten ønsker. Vi læres opp til å godta myten om den objektive lærer og det objektive lærestoffet. Pensum er selvfølgelig alt annet enn objektivt. Historiebøkene påstår at store kvinner og menn har skapt historia. At det er folkets kamper

som til enhver tid skaper historia underslås. Det var bøndene og det oppblomstrende borgerskapets kamp mot adel og geistlighet som gjorde slutt på adelsveldet. Det var det russiske folkets kamp under ledelse av kommunistpartiet som knuste borgerskapet i 1917. Det var verdens folk som knuste nazismen og det var lærere og studenter ved Sagene lærerskole som gjennom kamp fikk beholde skolen sin. Enhver annen framstilling underslår folkets styrke og tjener herskerklassen i Norge. Det er selvfølgelig også derfor framstillinga er en annen. Et annet eksempel er pedagogikken som er vårt hovedfag. Det framstilles som om den skal hjelpe oss i å løse elevenes problemer, men sannheten er en annen. Et eksempel som viser dette: »Barne og ungdomspsykologi» av Card Ivar Sandstrøm er en lærebok i pedagogikk som brukes i lærerskolen. På side 203 kan vi lese:

»Sosialisering hører sammen med spørsmålet om hvordan barn skal oppdras slik at de blir gode borgere i det samfunn de tilhører. . . .» . . . Utviklingspsykologiens viktigste oppgave er å kaste lys over den prosess som forvandler det asosiale barnet til et voksent menneske med organiserte meninger, aversjoner, plikter, interesser og evner, slik at det kan innta sin plass i en innviklet samfunnsordning.»

Pedagogikken brukes til å lære oss hvordan vi skal gjøre elevene til lydige samfunnsborgere. Problemer som oppstår pga. økt arbeidspress, hardt konkurransejag o.l. løses ikke ved hjelp av pedagogiske triks, men gjennom kamp mot forverring. Vi kunne trekke fram flere eksempler, men dere veit sikkert om en del sjøl.

Vi mener dette viser at alt snakk om objektivitet er løgn. En løgn som skal hindre oss i å framstille sannheten, som skal hindre oss i å føre kamp for en bedre skole.

En annen myte som vi lærer opp i er at lærergjeringen nærmest er et kall. Vi må ikke gjøre noe som kan ramme elevene. Dette er nok et forsøk på å hindre oss i å kjempe sammen med elevene for felles interesser. Vi skal f. eks. ikke gjennomføre noen aksjoner i skoletiden. Streiker mot rasjonalisering eller EEC er bannlyst. Streikerett er ikke noe vi som lærere har. Det minner mye om sykepleiernes situasjon. I tillegg til disse to mytene blir sjølsagt mye underslått i vår undervisning på lærerskolen. Vi lærer ikke at Monsterplanen betyr en trusel mot lærernes arbeidsplasser. Vi lærer bare hva den betyr for de forskjellige fagene i skolen. Vi lærer at bruk av mediaundervisning, filmer, TV og radioprogram er en god ting og bør brukes mye mer. Det blir ikke snakket om at dette vil bety større klasseenheter og mindre kontroll med innholdet i undervisningen. Lærerstudentene lærer opp til samme borgerlige syn på samfunnet. Alle er like og har felles interesser. Imperialistiske kriger er nødvendige. Kommunisme er det samme som nazisme osv.

KNEBLING AV DEMOKRATISKE RETTIGHETER

Hva skjer med lærere og lærerstudenter som ser at de har felles interesser med elevene og slåss for disse? En lærerstudent oppfordret til politisk streik mot EEC. Kan en slik student få tillatelse til å bli lærer i den norske skole?

skrev de reaksjonære avisene. Lærerne på Apalløkkka gjennomførte en slik streik. De må sparkes, skrev de reaksjonære avisene.

Vi har mange eksempler på hvordan staten og den enkelte skoleledelse prøver å hindre revolusjonære og progressive studenter i å bli lærere. Politiattesten skulle være et utslingsmiddel ved søknad om opptak, men gjennom sterk motstand måtte staten vike og kravet om politiattest faller vekk fra høsten. En annen effektiv måte er personlige intervju ved opptaksprøven. Her blir studentene bl. a. forhørt om politiske standpunkter, og da sjølsagt om sitt forhold til den revolusjonære bevegelsen.

Men tross dette, fins det mange progressive og revolusjonære studenter på lærerskolene og da må andre midler tas i bruk. På en skole ble en student sparka p. g. a. »låg framferd». Studenten lagde sak og vant. Ved en annen lærerskole ba lærerrådet lærerutdanningsrådet lage en ny lov som ga hjemmel til å sparke studenter på ikke-faglig grunnlag. Dette for å bruke den på spesielle studenter ved skolen. Dette har ikke gått igjennom – *enda!* Vi har også sett hvordan skolelegen er blitt brukt mot studentene til å uttale at studenten ikke passer som lærer fordi vedkommende har personlige problemer o. l.

Studentenes rettigheter blir skjult og undergravd. Ledelsen »kjenner ikke til rettighetene, det er så vanskelig å tolke reglene». I forbindelse med eksamener har ledelsen gjentatte ganger sabotert hvilke rettigheter studentene har m. h. t. fornya prøver, ankemuligheter osv. Studenter som tar opp kamp, blir systematisk forfulgt gjennom personlig sjikane og fornedrelse.

Våre borgerlig-demokratiske rettigheter blir altså fortia og sabotert. Vi skal bli lærere som ikke stiller spørsmål, ikke tar opp kamp, men lar staten drive gjennom det ene tiltaket verre enn det andre, og dette kan de greie dersom vi unnlater å mobilisere lærerstudentene til kamp mot de tiltaka (bl. a. den nye loven) som undergraver disse.

Uten »lydige» lærere vil staten ikke lykkes i å tilfredsstille monopolenes behov fullt ut.

LÆRERNE UNDERTRYKES

Staten stoler med god grunn ikke på lærerne i den norske skolen. Derfor forsøker de å sikre lydighet gjennom forskjellige tiltak. F. eks. kan skolestyret med tre måneders varsel si opp en ikke fast tilsatt lærer (etter loven skal en tredjedel av de hele postene i en kommune være oppsigelige) eller styrer når stillingen faller bort ved endring av kretsen, ved inndragning av klasser eller av *andre tvingende grunner*. Videre kan skolestyret ut fra de grunner som nettopp er nevnt, når det gjelder oppsigelse, kreve at en lærer som er tilsatt etter 13. august 1915, skal ta tjeneste ved annen folkeskole. Men lærere kan også avskjedige eller suspendere lærere som viser seg *»udugelige eller av andre grunner ikke er skikket for arbeidet»*. Vedtak om å avskjedige en lærer som er *»udugelig eller ikke skikket for arbeidet»*, blir gjort av skolestyret. Det samme gjelder vedtak om avskjed i forbindelse med suspensjon. Lærere som vil *søke* omgjort skolestyrets vedtak om avskjedigelse, må reise søksmål ved de vanlige domstolene.

Pensum

Pensumet må følges. Dette danner grunnlaget for eksamen og elevene må i størst mulig utstrekning ha lært det. Med stadig stigende arbeidspres for lærere og elever blir det vanskeligere å gå utenom pensum og få tid til diskusjoner og kritikk av innhold og undervisningsmetoder. Det blir mindre tid til å utvikle en god kontakt med foreldrene og til å utvikle kamp for sine interesser.

Prøveår

Ingen lærer får fast ansettelse før etter å ha praktisert ved skolen i minst ett år. Skoleledelsen vurderer sjølsagt læreren nøye i denne tida. En rekke eksempler viser at progressive lærere som har ført an i kamper for å bedre forholdene ved en skole ikke får nyansettelse.

Foreldrene

Staten forsøker å splitte lærere og foreldre i kampsituasjoner. Et eks. er streiken mot EEC ved Apalløkk Ungdomsskole i vinter. En voldsom hets fra avisene mot lærerne gjorde at den del reaksjonære foreldre kunne trekke andre foreldre med i forsøket på å undertrykke lærernes og elevenes kamp. Her var det ikke spørsmål om å få fram realitetene i aksjonen, lærerne og elevene fikk ikke uttale seg på foreldremøtet. Målet var å få sparka flest mulig lærere og å hindre politisk arbeid fra elevene.

TVERS IGJENNOM LOV TIL SEIER

Vårt syn på Ny lov om lærerutdanning.

I. HVA TAR DEN NYE LOVEN SIKTE PÅ?

Vi ser at staten prøver å undertrykke lærerne på forskjellige måter. Ett av midlene er å få et fast grep over lærerutdanninga. Denne er ikke på høyde med »tidens krav», men med Ny lov om lærerutdanning som skal opp i Stortinget høsten -72, vil dette endres. Gjennom loven skal staten utvikle en lærerutdanning som svarer til »tidens krav», dvs. til et høyt utvikla monopolkapitalistisk samfunn som krever stadig større effektivitet og gjennomrasjonaliserte studier. I Ottosenkomiteens innstilling nr. 3 s. 7 blir også siktemålet forklart: »Komiteen har videre lagt vekt på de utviklings-tendenser som gjør seg gjeldende for næringslivet, for yrkesfordelingen og for bosettingen. Disse aktuelle tendenser gir et perspektiv mot det samfunn som utdanningssystemet skal tjene i de kommende årtier.»

Dette målet skal nås gjennom Ny Lov som sier på s. 21:

»Lovframlegget tek sikte på å få ei betre samordning av lærerutdanning og å gje lærerutdanningsinstitusjonane som lova famner om ei slik organisasjonsform og slike oppgåver at dei naturleg kan gå inn i eit distriktshøgskolesystem. I samsvar med dette vert det gjort framlegg om at lærerutdanningsinstitusjonane skal vera pedagogiske høgskolar.»

Marxist-leninistenes analyse av lovframlegget vil vise hva realitetene bak det er:

STATEN VIL SKAFFE SEG TOTALT DIKTATUR OVER LÆRER-UTDANNINGA!

HVORFOR

Fordi staten ønsker ei billig postgymnasial utdanning, samtidig som undervisningsstandarden i mest mulig grad ikke reduseres. Staten vil derfor gjennomføre »effektiverings-» og rasjonaliseringstiltak som velter byrdene over på videregående studenter.

HVORDAN RAMMES LÆRERUTDANNINGA?

1. Ved å legge lærerskolene under distriktshøgskolene.

Dette betyr: ØKT ARBEIDSPRESS OG MINDRE FRITID,
FORRINGELSE AV UNDERVISNINGA.

Og på lengre sikt: NEDLEGGING AV LÆRERSKOLER: INGEN LÆRER-
SKOLER TIL UTKANTSTRØKA.

2. Senking av kompetansereglene for lærere, adjunkter osv.

II. OM STATLIG DIKTATUR OVER LÆRERUTDANNINGA

Staten og monopolkapitalen veit at de ikke kan få gjennom alle disse forringelsestiltaka uten at de sikrer seg fullt herredømme over skolene. Derfor er lovframlegget for det første ei rammelov, og for det andre skal departementet plassere sju av sine betrodde folk i et styre som står utafor skolen og som blir høyeste organ for skolen sammen med departementet. Departementet har helt frie hender til å forme ei lærerutdanning etter sine ønsker. Rammene som de folkevalgte har fastsatt blir helt illusoriske, innholdet får de ikke uttale seg om. Og disse rammene er vage, slik at de kan tøyes langt under dekke av forsvarlig behandling i Stortinget. Lærerstudentenes muligheter til innflytelse reduseres også. Staten vil fylle ramma litt etter litt slik at det blir vanskeligere å øyne konturene av virkeligheten. Vi kan heller ikke kreve parlamentarisk behandling av framstøtene — de er allerede vedtatt. Med det slipper staten en offentlig diskusjon, og det blir vanskeligere for oss å vinne seier. Hva vi kan vente oss av framstøt, kan statsbudsjettet fra siste høst, krisetiltaka i førskolen og 10 %-nedskjæringa gi pekepinn om. Det er ikke våre interesser som settes øverst — verken nå eller for framtida.

Grunnene til rammeloven er at staten lettere kan tilpasse innholdet til det monopolkapitalen ønsker. Gjennom reglementet får departementet frihet til å gjøre det som sikrer dem kontroll med skolen. Det samme gjelder pensum og undervisningsopplegg. Departementet har fullmakter til å skru opp arbeidstempoet og omlegge skolestrukturen på et seinere tidspunkt. Dessuten — og det viktigste akkurat nå — kunne tilpasse utdanningsvesenet vårt til EEC

(harmonisering av utdanning, indoktrinere elever og studenter om »europatanken«).

I proposisjonen kan en bl. a. lese om rammelov: »Andre og mer detaljerte forskrifter bør fastsettes i *reglementer, instruksjer og undervisningsplaner*. I denne sammenheng må det tas hensyn til at hele skole- og utdanningssystemet er inne i en reformperiode. *Store forandringer i samfunns og kulturliv skaper også forandringer i skolen.*»

Det organisatoriske redskapet til staten – styret.

Den viktigste forskjellen på lærerskolen slik den er i dag og slik det vil bli på de pedagogiske høyskolene, er det styret som skal være det høyeste organet.

Sjøl om rektor i dag er tilsatt for å administrere skolen for staten er han til daglig på skolen, han er bare en person og han kan sjøl ønske eller presses til å innta student- og lærervennlige standpunkter.

I proposisjonen blir det gjort framlegg om et styre på mellom fem og sju personer. Sitat: »En pedagogisk høyskole skal alene eller i lag med andre skoler ha et styre av 5–7 medlemmer oppnevnt av departementet.»

Det står videre: »Departementet mener ellers at de pedagogiske høyskolene med tida bør gå inn i distrikthøyskolesystemet som egne avdelinger eller skoler. Distrikthøyskolen i en region bør da få et felles styre med de funksjoner som er nevnt ovenfor.»

Det står også rett ut hvorfor en oppnevner et slikt styre og oppgavene det skal ha. Kort sagt blir det utnevnt fordi det bedre enn rektor kan presse gjennom rasjonaliseringstiltaka og trygge at departementet har politisk grep om skolen. Det står utenfor det daglige livet på skolen, det er sammensatt av flere og mye vanskeligere å presse over på vår side.

Styret får en funksjon av uhyre stor betydning: ansette og sparke lærere og å vise bort studenter, grunnlaget er så løst og generelt som »uhøvlig framferd». Studenter og lærere som står i brodden for kamper mot statens politikk, mot EEC, som tar opp lokale saker, kritiserer den borgerlige ideologien i lærebøkene og kjemper for bedre kår for lærerstudentene, kan lett fjernes og uskadeliggjøres på denne måten. Dette er en tendens som gjør seg gjeldende for all ungdom under utdanning. På universitetene har en Omholtplanen: Det må bli slutt på heldagsstudenter fordi de er en politisk fare for staten. I vinter så en på Apalløkk ungdomsskole at lærere og elever ble utsatt for en forferdelig hets og forstelser på skolen foreslo et fascistisk reglement. Elevrådet på samme skolen som var valgt på lovlig vis, ble avsatt fordi det var valgt på politisk grunnlag!

I EEC-landet Vest-Tyskland kan en vises bort fra universitetene i 3 år om en demonstrerer på universitetsområdet eller arrangerer teach-ins!

I EEC-landet Frankrike har ikke studentene en gang lov til å organisere seg!

Dette lovframlegget er et alvorlig angrep på de borgerlig-demokratiske rettighetene våre, spesielt retten til å kunne kjempe for våre krav. Enda verre vil det bli om Norge kommer med i EEC og denne loven blir vedtatt!

III. OM LÆRERSKOLENE UNDER DISTRIKTSHØYSKOLENE

Økt arbeidspress og forringa lærerutdanning.

Et første skritt på veien inn i distriktshøyskolene er at lærerskolene blir pedagogiske høyskoler. Vi minner om siktemålet med lovframlegget nemlig at lærerskolene skal inn under distriktshøyskolene, og videre: »I samsvar med dette vert det gjort framlegg om at lærarutdanningsinstitusjonane skal verta pedagogiske høyskoler.» Interessant blir det da å sitere fra statssekretær Hans Chr. Østvold i KUD sin kronikk i Arbeiderbladet 7/4. -72:

»En vesentlig forutsetning for at lærerskolene skal bli pedagogiske høyskoler er at studiene blir mer høyskolepreget. Mer tid til selvstudium individuelt og i grupper og færre vanlige undervisningstimer.»

Statssekretær Østvold i Kirke- og undervisningsdepartementet mente ALVOR, for allerede i våres (1972) skar staten ned på lærertimetallet med gjennomsnittlig 10 %. Mange timer er i dag uinteressante og kjedelige. Spesielt bør nevnes pedagogikken, som er hovedfaget vårt. Et alvorlig problem er at et diktert pensumkrav til eksamen hindrer oss i å løse pedagogikkens oppgaver i samband med våre praksisperioder. På denne måten blir som regel pedagogikkfaget tørt og kjedelig pugging, målretta mot eksamen, i stedet for de reelle behova vi har i skolen. Med denne kontrollen over faget kan staten også holde fram den ideologiske ensrettinga av lærerstudentene. Dette hemmer og rammer både lærere og studenter på lærerskolene. Denne situasjonen prøver staten å dra nytte av ved å sparke lærere, jamfør nedskjæringa. Ved å sparke lærere og legge opp til stramme obligatoriske forelesningsrekker og kurs, der lærerstudentene stadig blir kontrollert av ei rekke deleksamener og vekttallsordninger, betyr statens »mer høyskolepregede« undervisning at den *øker arbeidspresset* for lærerstudentene. Dessuten blir muligheten for å gjennomføre goder som fritt oppmøte umuliggjort. Lovframlegget bygger direkte på Ottosenkomiteen (innstilling nr. 5, bolk III, 6) når det omhandler evalueringsmetoder som vekttall.

Dette legger opp til arbeidsdager som vanskeliggjør sosialt samvær studentene imellom, tid til hobby-virksomhet, idrett og politikk blir det lite av. Vi marxist-leninistiske lærerstudenter ønsker å gjøre lærerutdanninga i samsvar med barnas, foreldrenes og våre behov. Vi vil hevde at ei bedring av utdanninga krever samarbeid med rikelig med kvalifiserte lærere.

AVVIS HØYSKOLEBLØFFEN!

Ei anna side ved innordning under distriktshøyskolene er at vi vil få fellesforelesninger sammen med andre utdanningsgrupper med andre behov enn de vi har, det som er særegent ved vår utdanning, vil komme i bakgrunnen. Resultatet blir rein teori adskilt fra den situasjonen vi skal virke i seinere. Mulighetene for diskusjon av metodiske problemer i forbindelse med de forskjellige fagene blir umuliggjort. Dessuten vil vi ikke få den naturlige sammenhengen og integreringen mellom fagene. Pedagogikk skal puttes på utdanningen som et haleheng for de som ønsker å undervise — helt isolert fra øvrige fagområder. Resultatet blir enda mer teoretisering, med få muligheter

til kritikk av den ideologien som spres gjennom lærebøkene. Det er ikke bare lærerstudentene som vil lide under dette opplegget. De andre utdanningsgruppene har også sine interesser å ivareta.

Dette kaller staten å effektivisere studiet, vi kaller det svekkelse av lærerutdanninga. Dette gjør det svært vanskelig å utvikle det faglige arbeidet som er særegent for lærerutdanning. Problemene i grunnskolen i dag krever ei

STYRKING AV LÆRUTDANNINGA.

Ønsker vi en slik undervisning?

Distriktshøyskoler i såkalte vekstsentra betyr avfolkning av utkantene.

Distriktshøyskolene skal legges i 12 vekstsentra. Vekstsentra betyr bl. a. at små meierier i utkanten nedlegges og at store meierier bygges i de få utplukkede vekstsentra. På denne måten fjernes arbeidsplasser fra utkantstrøka, samtidig som mjølkeruter innstilles og jordbruk nedlegges. Servicekommunikasjonsnett legges og utbygges i vekstsentrene slik at småindustrielle i utkanten blir tvunget inn til vekstsentrene. Arbeidskjøperne vil her ha et utstrakt behov for høyt utdanna arbeidskraft. All videregående utdanning skal derfor lokaliseres i vekstsentrene.

Dette gjelder da også lærerutdanninga, som mister mulighetene for å bli utbygd i utkanten, snarere må de lærerskolene vi har, legges ned. Vi ser at dette gjør seg gjeldende allerede i dag. I stedet for distriktsutbygging i forbindelse med opprettelse av distriktshøyskoler, ser vi en sentralisering. Flere av distriktshøyskolene ligger på steder der det fra før er lærerskoler og andre videregående utdanningsinstitusjoner. Det ferskeste eksemplet er plassering av distriktshøyskole i Østfold. Det blir Halden, hvor det allerede ligger en lærerskole.

Gjennom denne distriktspolitikken blir utkantstrøka ribba for industri og skoler. Vi krever derfor:

STOPP RASERINGA AV LOKALSAMFUNNENE.

IV. SENKNING AV KOMPETANSE- REGLENE FOR LÆRERE, ADJUNKTER OSV.

Et viktig prinsipp ved framlegget til ny lov er at kompetansen skal knyttes til OMFANGET I TID VI HAR STUDERT, ikke til INNHOLDET i utdanninga. Sitat fra s. 21 i proposisjonen: »Det blir gjort framlegg om enklere kompetanseregler, slik at lærer-, adjunkt-, og lektorkompetanse i prinsippet blir knyttet til omfanget av utdanninga og en viss pedagogisk opplæring.»

Om dette »prinsippet» følger tier departementet. Vi skal la statssekretær Østvold utdype departementets syn med et nytt sitat fra kronikken i Arbeiderbladet 7/4. -72:

»En innvending mot en slik ordning er at en derved kan få mange lærere som ikke har dekkende utdanning for det arbeidet de skal utføre. Til det kan en svare at dette egentlig ikke er et spørsmål om kompetanseregler, men om utdanningskapasitet ved våre lærerutdanningsinstitusjoner. Tross de nokså rigorøse kompetansebestemmelser som vi nå har, har vi likevel en meget stor mengde lærere uten godkjent utdanning både i grunnskolen og videregående skoler.»

Staten vil altså løse lærermangelen ved å gi flere tittelen lærere selv om de ikke har dekkende utdanning for yrket.

Her står tydelig to interesser mot hverandre:

1. Det fins store vansker å hanskes med i grunnskolen i dag. Verre må det bli når lærerne får ei dårligere utdanning og dermed mindre innsikt i arbeidet sitt! Kompetansen spiller derfor stor rolle for barnas, foreldrenes og lærernes situasjon.

2. Høyere enn dette setter altså staten utdanningskapasiteten. Hva mener så Østvold i KUD med utdanningskapasitet?

Vi lar et sitat fra Ottosen-komiteen, innstilling nr. 3 tale for seg: »Komiteen omtaler strukturendringen i postgymnasial utdanning i andre land. Det kan fastslås en alminnelig tendens til kortere og mer intensiverte utdanninger basert på artiumsnivå. Dette svarer til arbeidslivets behov der etterspørslen etter arbeidskraft på teknikernivå er sterkt ekspanderende.»

Komiteen har tydelig tatt ad notam den vurderinga av strukturendringene i andre land. Dette er i et notteskall hele den fine distriktshøyskoletanken! Den bygger enkelt og greit på at monopolkapitalen trenger mer arbeidskraft på teknikernivå. Om dette går ut over folk flest, er likegyldig for staten.

Spørsmålet om kompetanse for lærerne har også ei anna viktig side. Når en hærskare av lite kvalifiserte lærere underviser, ligger mulighetene åpne for en ukritisk ensretting av ideene som kommer til uttrykk i fagene. En famlende og usikker lærer vil lett ty til ferdiglagde undervisningsopplegg, gjennom økt bruk av media-undervisning som TV, film, plate/lydbånd, lysbilder osv. Det eksisterer allerede i dag et statlig senter for media-undervisning hvor skolene

kan rekvirere materiell. Dersom noe slikt skulle vinne fram, åpnes mulighetene for nye framstøt for normerte prøver. Ønsker vi at undervisninga stadig vekk skal kontrolleres av felles, landsomfattende standard-prøver? En mer slavebunden undervisningsform kan i øyeblikket ikke tenkes!

NY LOV BETYR DÅRLIGERE KVALIFISERTE LÆRERE OG IDEOLOGISK ENSRETNING.

ELEVER – LÆRERE – FORELDRE – FELLES FRONT MOT NY LOV OM LÆRERUTDANNING!

KAMPEN MOT EEC.

Det er ikke bare den norske monopolkapitalen og dens stat som retter harde angrep mot lærerutdanninga. Norge står i fare for å bli innlemmet i et imperialistisk EEC. Våre muligheter til motstand mot denne makta vil reduseres betraktelig. Vi må diskutere grundig hva EEC betyr for oss og mobilisere flest mulig i innspurten til folkeavstemninga og til fortsatt kamp mot EEC-imperialismens framstøt. I Romatraktaten, EECs grunnlov, er monopolkapitalismens diktatur slått fast ved de 4 »frihetene».

1. Fri kapitalbevegelse
2. Fri etableringsrett
3. Fri bevegelse av arbeidskrafta
4. Fritt varebytte

Disse frihetene likestiller utenlandsk monopolkapital med norsk i Norge. Kan vi kontrollere disse store monopolselskapene? Presidenten i Europakommisjonen, Sicco Mansholt sier det slik:

»På den annen side har storindustrien, de multinasjonale selskapene, en enorm makt i Europa. De bestemmer hvor industri skal nedlegges, og hvor den skal opprettes. Ingen kan influere på dette . . . Dette er nødvendig om industrien skal konkurrere med tilsvarende industri i USA, Japan og Sovjet.»

EEC VIL HA KONTROLL OVER UTDANNINGSPOLITIKKEN

Monopolkapitalens utdanningsbehov i EEC

Skolevesenet i de ulike EEC-landene er i dag temmelig forskjellige, kvaliteten varierer. Nasjonale særegenheter er ennå i en viss utstrekning bevart. Derfor sier generaldirektøren for presse og informasjon i EEC-kommisjonen i et møte med representanter for LNL: »Kommisjonen har ikke, ut fra Romatraktaten, noe grunnlag til å ta på seg ansvaret for utdanningspolitikken. Skal den frie bevegelsen av arbeidskraften kunne gjennomføres, forutsetter det at det skjer en harmonisering av diplomer og profesjonelle yrkesutdanninger. Dette er et sosialt/økonomisk problem. For å kunne gjennomføre denne harmoniseringen må f.eks. Italia heve sitt nivå når det gjelder en del skoleplaner for å komme på linje med andre land.»

Det er altså den ene monopolkapitalistiske »friheten», nemlig fri bevegelse av arbeidskraften, som dikterer utdanningspolitikken i EEC. Det er denne friheten norske politikere skal øve medinnflytelse på i »felleskapets» Europa-parlament.

Harmoniseringen av utdanninga er i gang i EEC, og det er den høye utdanninga og forskerutdanninga som er førstemalet. Nødvendig for å harmonisere er at staten har kontroll over utdanninga. I Vest-Tyskland har delstatene til nå hatt relativt stor økonomisk og politisk frihet. Dette har hemmet harmoniseringen. I 1969 ble det vedtatt et lovforslag om finansielt samarbeid forbund/delstat. Samtidig ble delstatene bundet til felles planlegging for videre universitetsutbygging. I 1970 ble det vedtatt en lov som førte til total omlegging av det videregående skoleverket, med bl.a. fleksibel overgang mellom skoleslagene, standardiserte prøver o.l.

Om harmoniseringen står det i Colonnarapporten:

»Utdanning av folk i alle aldre og på alle nivåer er en av de avgjørende betingelser for sosiale framskritt i Europa og vil i det store og hele bestemme samfunnets dynamiske vitalitet i framtiden. I denne forbindelse – og på et tidspunkt da dette er et kontroversielt spørsmål i hele Europa – må høyeste prioritet gis til inngåelse av avtaler om reorganisering, omdanning av høyere utdanning og organisert forskerutdanning. Særlig i områder som ligger nærmest opp til framtidens vitenskap og teknologi.»

Fri bevegelse av arbeidskraften gjelder derfor også den tekniske og akademiske arbeidskraften. For å få reorganisert og omdannet den høyere utdanninga og organisert forskerutdanninga må statene i EEC ha full kontroll med utdanninga. I slike perspektiver bør en se »Ny lov om lærerutdanning». I EEC er det vest-europeisk monopolkapital som vil presse fram slike nye lover og forordninger.

I EEC-landa som her, søker man å rasjonalisere utdanninga mest mulig. Den skal bli effektiv og koste minst mulig penger. Derfor øker arbeidspresset på lærere og studenter, derfor lukkes studier som kapitalen ikke har noe særlig bruk for. Derfor styrker man mediaundervisningen så oppleggene blir mest mulig ensartet.

Et tiltak fra Kommisjonen har tilknytning til ideen om »The Open University». Denne ideen går i korthet ut på undervisning gjennom radio og TV kombinert med kurs arrangert i lokale undervisningssentra. Studentene bor hjemme, betaler kursavgiften selv og det er meningen at de skal arbeide ved siden av.

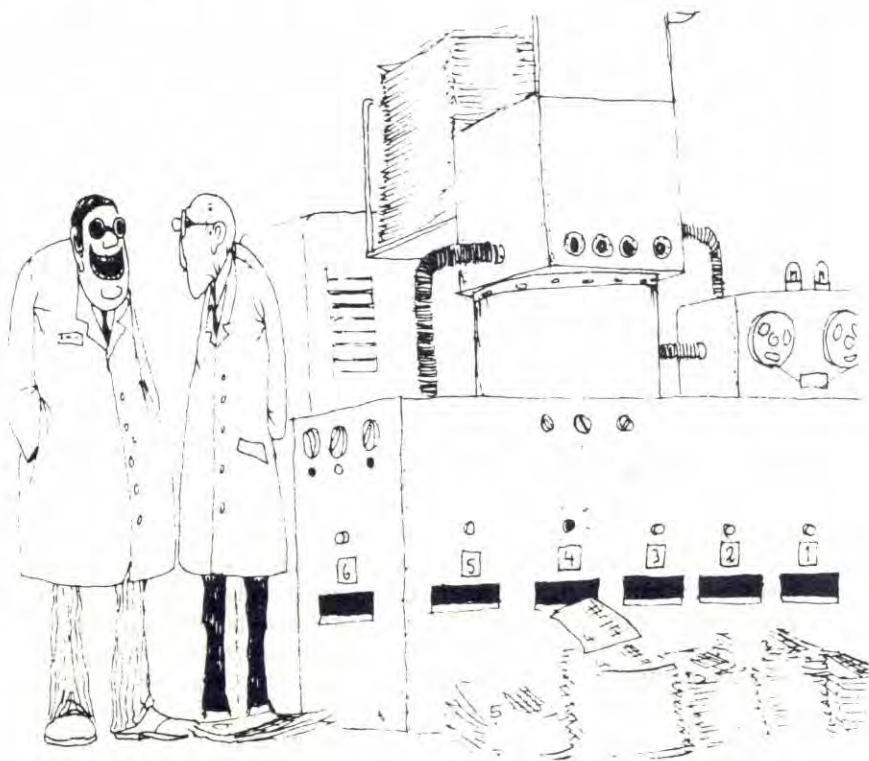
Slik kan staten framstille billig arbeidskraft, samtidig som innholdet i undervisningen raskt kan forandres. Studentenes og lærernes behov er man ikke interessert i. Programmene skal lages på fellesskapsbasis.

STATLIG KONTROLL OVER MEDIAUNDERVISNINGEN

I dag forsøker KUD å gjøre all produksjon av radio- og TV-undervisning statlig. Sjølsagt må denne produksjonen gjøres statlig ved et EEC-medlemskap. Produksjonen skal jo foregå på fellesskapslig basis. Et sitat fra

Stortingsmelding 84 der dette spørsmål blir tatt opp, viser klart hvis behov som skal etterkommes. »Det bør være en klar oppgave for det offentlige i forbindelse med utviklingen av undervisningen i radio og fjernsyn og multimediaundervisning, å tilby undervisningsprogrammer av ulike slag etter næringslivets behov.»

En økt bruk av audio-visuelle hjelpemidler på denne måten styrker en ensretting av utdanning og gir små muligheter til individuelle variasjoner, alt etter elevenes og studentenes behov. Den samme ensretting betyr bruken av normerte prøver som norske myndigheter i dag er så interessert i å innføre. Det er helt tydelig at man her tar mindre og mindre hensyn til barnas og lærernes behov og ønsker for å tilfredsstille monopolenes behov for arbeidskraft.

» 500 lærerstillinger sparte vi ved å gå til innkjøp av denne rette-maskinen som er uteksprimentert på EEC-basis»

Skolens ideologiske funksjon

Den andre viktige siden ved skolen er dens ideologiske funksjon. Punkt 16 i denne deklarasjonen (fra statsoverhode-møtet i Haag) henviser til de skritt som må tas for å få ungdommen til å slutte seg til det skapende arbeid og de handlinger som fører til økonomisk vekst. Å spre kunnskap om denne virksomheten i skolen kan betraktes som den første forutsetning for å oppnå at ungdommen slutter seg til fellesskapets utvikling.

Ved bruk av AV-midler og felles pensumopplegg, skal elevene læres opp til å godta og slutte seg til den menneskefiendtlige utviklingen i EEC. De skal slutte seg til at det er nødvendig med avfolking av landsbygda, arbeidsløshet, boligmangel, naturforurensing osv. Det er vi som lærere som skal sørge for at elevene slutter opp om denne politikken, vi som lærere må m.a.o. også helst godta at sånn må det være.

Vi skal ta for oss to eksempler.

I Vest-Tyskland har man den bestemmelsen at enhver som forstyrrer «ro og orden» på universitetet kan utelates i opptil 3 år fra alle tyske universitet. Slik forstyrrelse er f.eks. å arrangere teach-ins eller demonstrasjoner på universitetsområdet. Videre har det vest-tyske ministerrådsmøtet med Willy Brandt i spissen vedtatt å nekte «venstre-ekstremister» offentlige ansettelser f.eks. som lærere. I Frankrike har man lov om «kollektiv skyld», dvs. at en hvilken som helst deltaker i en demonstrasjon kan arresteres og holdes økonomisk ansvarlig for alle skader. Det er ikke organisasjonsfrihet, forbud mot utdeling av løpesedler, sensur av venstreorienterte aviser osv.

Disse tiltakene blir studentene i EEC møtt med når de vil protestere mot EECs politikk som også rammer dem. Man kan da tenke seg hvilke muligheter studentene har til å slå tilbake framstøt fra staten.

Alle kjenner til de problemene som finnes i grunnskolen i dag, med økt tilflytting til store sentra og menneskefiendtlige bomiljøer. Ungene rives opp fra sine tidligere omgivelser og plantes om f.eks. i en drabantby uten aktivitetstilbud. Reaksjonen på dette kommer ofte på skolen. Hva da med prinsippet om fri bevegelighet av arbeidskrafta? Hvis vi kommer inn i EEC, går vi en tid i møte hvor mange norske skolebarn risikerer et liv i Sør-Europa, mens vi får barn til fremmedarbeidere i norske skoler. Allerede eksisterende problemer vil øke og arbeidssituasjonen i skolen vil bli helt uholdbar for både elever, lærere og foreldre. Dette er ikke de eneste vanskene studenter, lærere og andre grupper av befolkningen har når de skal kjempe for sine interesser. Den største vansken er at de må slåss mot Brussel, mot hele den europeiske monopolkapitalen. Derfor står vi her i Norge mye sterkere enn folket i EEC-landa. Vi har bedre muligheter til å forsvare våre interesser.

Kampen mot EEC slutter ikke ved folkeavstemninga. Sluttfasen av EEC-kampen gir muligheter for økonomiske og politiske massekamper av et omfang vi ikke kunne forestilt oss for noen år tilbake.

GJØR LNL TIL EN SLAGKRAFTIG INTERESSEORGANISASJON.

Historikk

LNL ble stifta for 25 år siden. Oppgaven var å ivareta studentenes økonomiske, faglige, juridiske og kulturelle interesser. For et par år siden var ledelsen i LNL dominert av reaksjonære høyrefolk. Hvordan mente disse at lærerstudentenes interessekamp skulle føres. Sentralstyret arbeidet nærmest fullstendig isolert fra studentene og lokallaga. Arbeidet gikk ut på å sitte i en rekke komiteer, utarbeide alternative forslag til innstillinger og uttalelser fra komiteer og utvalg. Sendte resolusjoner til Kirke- og Undervisningsdepartementet o.s.v. Det var aldri spørsmål om å mobilisere lærerstudentene til kamp for sine interesser eller å spørre lærerstudentene hva de mente om arbeidet som ble utført. Sentralstyret var fullstendig suverent. Dette førte selvfølgelig til at lokallaga og medlemmene i hovedsak var passive og uinteresserte. Det var kontaktmenn ved hver enkelt skole hvis hovedoppgave nærmest var å formidle forskuddslån og å selge billige skrivemaskiner. Denne politikken var gjennomsyret av byråkrati. Den hindret ethvert medlemsdemokrati og førte derfor heller ikke fram i kampen for studentenes interesser. Vi skal her nevne tre konkrete eksempler som viser dette. Studentene ved Sagene lærerskole forsto klart at LNL var uegna som et redskap for deres kamp. De tok under ledelse av en del marxist-leninister initiativet til å opprette sin egen interesseorganisasjon, FSF. Denne ble raskt den mest aktive interesseorganisasjon i hele landet og overskygget fullstendig LNLs lokallag. Under ledelse av FSF organiserte studentene og lærerne kampen for å bevare Sagene lærerskole når denne ble truet med nedleggelse. De vant kampen og det er viktig å merke seg at LNL var fullstendig uegna til å lede kampen på daværende tidspunkt.

Våren 1970 var det svære aksjoner blant studentene i Oslo med krav om økte lån og stipend.

Først etter at aksjonen var godt igang, og etter at en del lærerstudenter hadde tatt saka i egne hender og vært aktivt med, sluttet sentralstyret seg til aksjonen. KUD nedsatte et beregningsutvalg som kom med en innstilling som var en direkte hån mot studentene og deres krav. Sagene lærerskole avslørte dette, men en del folk i sentralstyret syntes innstillinga var bra. Kan slike folk lede en interessekamp?

Et enda grellere eksempel er at KUD i 1970 innførte at alle som ble tatt opp ved lærerskolen skulle levere politiattest. Dette var sjølsagt for å hindre progressiv ungdom fra å bli tatt inn ved skolene. Man blir selvfølgelig »en dårlig lærer» hvis man har deltatt i en ulovlig demonstrasjon mot USAs folkemord og terrorhandlinger i Vietnam. Reaksjonen fra lærerstudentene var kraftig. Studentrådet ved f.eks. Sagene lærerskole vedtok en uttalelse som gikk imot politiattesten. Etter dette står Lennart Hovland i et intervju i Arbeiderbladet fram som formann i LNL og uttaler at politiske »forbrytelser» må sidestilles med andre forbrytelser. Formannen går altså stikk imot medlemmene i organisasjonen. Det viser at reaksjonære folk alltid vil være uegnet til å lede interesseorganisasjoner.

Det neste sentralstyret som ble valgt begynte å forstå at linja med å sitte i komiteer og lignende ikke førte fram. Ved statsbudsjettaksjonen høsten 1971, gjorde de et bra arbeid og var med på å mobilisere flertallet av lærerstudentene til kamp mot dette. Men det ble til tross for dette, ikke tatt opp noen effektiv kamp mot den gamle byråkratiske linja organisasjonen hadde ført. På denne tida ble den marxist-leninistiske bevegelsen sterkere også på lærerskolene og marxist-leninistene deltok aktivt i interessekampen og ledet den på en del skoler. Vi klarte også å utvikle en del av lokallaga og fikk for første gang på lenge opp aktiviteten i dem. Dette arbeidet førte fram til at marxist-leninistene kunne legge fram et forslag til arbeidsprogram som ble lagt fram på LNLs 25. landsmøte i februar. På landsmøtet utviklet det seg en hard kamp mellom den gamle linja i LNL og ei linje som gikk ut på at lærerstudentene måtte mobiliseres og slåss for sine krav hvis vi skulle seire. Denne linja fikk i hovedsak oppslutning på landsmøtet og likeledes ble en god del av marxist-leninistenes forslag til arbeidsprogram vedtatt. Landsmøtet valgte seinere et i hovedsak progressivt sentralstyre. Dette landsmøtet betydde en endring i LNLs politikk. Det siste halvåret har vært preget av en oppblomstring i lærerstudentenes interessekamp. Avstemninga om EEC og kampen mot 10% nedskjæring av lærertimene" og kriseløsningene for førskolen har gitt oss en rekke nyttige erfaringer. Vi vil særlig peke på erfaringene fra førskolelærerstudentenes kamp og kriseløsningene, som vi mener utviklet interessekampen et langt skritt videre. Studentene deltok sjøl i utforminga av den politiske linja. Under streiken spredte de løpesedler til foreldre og førskolelærere som avslørte statens angrep. Det ble opprettet aksjonsenhet med andre grupper. Førskolelærerne streika. Foreldregrupper, elev- og studentorganisasjoner sendte støtteerklæringer. Vi så konturene av en brei enhetsfront mot statens folkefiendtlige skolepolitikk.

Selv om det i LNL nå foregår en kamp mot den gamle byråkratiske og passiviserende politikken, betyr dette sjølsagt ikke at LNL er blitt et effektivt redskap for lærerstudentene. Vi vil nå ta for oss hvordan vi mener organisasjonen kan styrkes.

LNL STYRKES GJENNOM KAMP

Fortsatt har LNL byråkratiske feil som vi må kjempe mot og utrydde. Enkelte folk har fortsatt ideen om at det viktigste i interessekampen er å snakke med stortingsmenn, skrive i aviser o.l. De mener dette er viktigere enn å mobilisere alle studentene til kamp. Vi mener dette er å snu tingene på hodet. Både LNLs og andre interesseorganisasjoners historie har vist at det er bare ved å stole på egne krefter og ved å reise oss til kamp for våre krav at vi kan vinne seire. Dette er det grunnleggende for all interessekamp. Men sjølsagt skal man i kampsituasjoner også bruke avisene til å få ut vår politikk. Man skal få stortingsmenn til å ta opp saker i Stortinget. Men som sagt, dette blir bare slag i lufta, hvis det ikke står en kraftig front av kampvillige lærerstudenter bak.

En annen grunnleggende feil er at demokratiet i organisasjonen ikke fungerer bra nok. De som deltar i lokallagas arbeid er de mest aktive lærerstudentene. Dette er bare en liten del av alle medlemmene. Sentralstyrets oppgave er å analysere framstøt mot vår utdanning som kommer fra staten, og ta initiativet til og lede kampen for studentenes interesser. Men hvis ikke flertallet av lærerstudentene blir mobilisert gjennom lokallaga, vil vi ikke kunne oppnå noen ting. Studentene må sjøl være med i utforminga av den politiske linja og kontrollere at denne blir satt ut i livet.

Erfaringen fra førskolelærerstudentenes kamp mot kriseløsningene er et eksempel på dette. Lokallaga må sjøl ta initiativet til å reise lokal kamp. De veit sjøl hvordan situasjonen er på den enkelte skolen. Hva flertallet av studentene vil forandre på. Ved å ta utgangspunkt i studentenes mest brennbare behov på den enkelte skolen, vil vi reise kamper der alle deltar aktivt. Vi vil få kamperfaring og vi vil styrke hele organisasjonen. Det er lokallagas aktivitet som er målestokken på LNLs styrke, ikke hvor mange komiteer sentralstyret deltar i.

KAMPOPPGAVER FOR LNL

Skal vi greie å utvikle kampen må aktiviteten være allsidig. Vi må undersøke hva som er studentenes mest brennbare interesser og ta utgangspunkt i dette. Følgende hovedsaker mener vi er viktige for oss lærerstudenter i dag og for å utvikle kampen i framtida.

1. LNL må forsvare studentenes demokratiske rettigheter.

Vi har i dag et såkalt prøveår på lærerskolen. Meningen med dette er at

studenter som viser seg uegna som lærere skal kunne nektes videre utdanning. I dag har dette prøveåret liten praktisk betydning, men det er der som en trusel. Ettersom klassekampen og vår interessenkamp skjerpes vil dette kunne brukes til å sparke lærerstudenter. Derfor utgjør prøveåret en trusel mot oss og vi må arbeide for å få det avskaffa. Dette er ikke det eneste middel administrasjonen har for å få sparke lærerstudenter. Studenter som har vært lite på skolen p.g.a. sosiale eller økonomiske problemer, eller fordi de har stått i spissen for studentkampen, kan trues med å bli sparka. Vi må forsvare disse. Det er vi og ikke administrasjonen som skal avgjøre om en medstudent skal få fortsette eller ikke. Vi må verne om våre demokratiske rettigheter og hindre at noen skal få tukle med disse.

2. Vi må bruke LNL for å styrke undervisninga

I dag er undervisninga i hovedsak rettet inn mot eksamen. Vi skal tilegne oss såpass mye av pensum at vi ikke stryker. Men det er ikke dette som er hovedsaken for oss. Det er ikke gitt at man blir en god lærer fordi man har bra eksamen. Selvfølgelig må vi ha en grundig kjennskap til det faget vi skal undervise i, men denne lærdommen må rettes inn mot de faglige problemene vi vil møte i skolen og ikke mot eksamen. Eksamen slik den fungerer i dag, er kun et mål på studentenes faglige nivå. Eksamen bør gå inn som et ledd i undervisninga og ikke være et resultat av denne. Derfor må vi kjempe for å få innført gruppeeksamener for interne eksamener og tentamener, der vi kan diskutere oss fram til besvarelser og lære av hverandre. På denne måten styrker vi utdannelsen og slipper det presset som eksamen er for mange.

Undervisningsformen går mot økt bruk av forelesninger, der flere klasser slås sammen. Det er klart at dette er en dårlig undervisningsmåte i forhold til gruppeundervisning. Gjennom gruppene kan vi få en undervisning målretta mot problemene i skolen og vi får framfor alt anledning til å diskutere disse. Vi må utvikle samarbeid med lærerne, styrke undervisninga i grupper og forandre eksamensordningen.

3. Vi må bruke LNL for å styrke faget

Innholdet i en rekke fag kan forandres og forbedres. Historiebøkene f.eks. har et borgerlig syn på historien, de hevder at den ble skapt av »store menn» og ikke av folket. Samtidig forsvare de imperialismen. Pedagogikkbøkene er samfunnsbevarende: de prøver å lære oss nok innsikt og forståelse til å lappe på systemet mens de tildekker de virkelige årsakene til elevenes problemer, som er menneskefiendtlige bomiljøer, fremmedgjøring og en skole som fremmer individualisme og karakterjag. Matematikk-bøkene fjerner seg mer og mer fra virkeligheten, istedenfor å lære elevene noe de fikk nytte og glede av. Faginnholdet i lærebøkene er ikke i lærerstudentenes interesse. Vi ønsker å lære om virkeligheten og undervise om den. Vi ønsker ikke at staten gjennom lærebøkene skal forvrengte og omskape den gjennom borgerlig ideologi.

4. LNL må forsvare studentenes økonomiske interesser

Lån og stipend må økes i takt med de økende leveomkostningene. Stipendandelen må bli større, og renter på lån må senkes. Vi må forandre

reglene om at vi ikke får lån hvis vi må gå om igjen. Lånene må gjøres uavhengig av eksamen. I kampen for skikkelige levekår må vi forene oss med andre grupper i samme situasjon.

5. LNL må utvikle kampen mot framstøt fra staten og monopolkapitalen

Kampen mot EEC går inn i sin avgjørende fase. Vi må vedta lokale anti-EEC-program på hver enkelt skole. Vi må gjennomføre politiske streiker mot EEC. Og framfor alt: Vi må fortsette kampen mot EEC-imperialismen uansett utfallet av folkeavstemninga.

Ny lov om lærerutdanning er et angrep på våre interesser. Vi må mobilisere alle studenter til kamp mot loven. Vi må diskutere loven på skolene og finne ut hva den betyr for oss. Vi må vedta lokale aksjonsparoler.

Vi må lage en brei enhetsfront mot statens angrep. Vi må ta kontakt med lærere, foreldre, elever og studenter og diskutere loven med dem, lage felles aksjonsparoler og få støtte-erklæringer fra dem.

Kampen mot kriseløsningene må fortsette. Vi må diskutere med studentene i kriseløsningsklassene og mobilisere dem til kamp mot den elendige utdanninga de får. Vi må styrke fronten med førskolelærere og foreldre og fortsette aksjonene på barnevernsskolene.

6. Lærerstudentene må delta i hele folkets kamp mot monopolkapitalen og imperialismen.

I dag kjemper vi mot staten og monopolkapitalens angrep mot vår utdanning. Hvordan er situasjonen i resten av landet? De siste åra har monopolkapitalen rettet stadig hardere angrep mot det arbeidende folket. Mot disse angrepene har folket organisert seg til kamp og det er ingen hemmelighet at marxist-leninistene har spilt en stor rolle i dette arbeidet. Norges Gymnasiast-samband ble opprettet for å slå tilbake angrepene mot gymnasiastene. I begynnelsen var ledelsen dominert av reaksjonære høyrefolk, men etter som kampen er blitt skjerpet, har også linja i NGS blitt forandret. Yrkesskoleelevene har organisert seg i YLI. Ungdom som så faren ved monopolkapitalens rovdrift på naturressursene organiserte seg i SNM. Målrørsla har utviklet seg fra en passiv organisasjon til en kamporganisasjon. Arbeiderklassens misnøye med LOs kapitalvennlige politikk er økende. Det har vært en rekke streiker rundt om på arbeidsplassene de siste åra. Og her er forbundsledelsen blitt satt ut av spill ved at arbeiderne under ledelse av marxist-leninistene har organisert egne hemmelige streikekomiteer. LNL har utvikla seg fra en passiv byråkratisk organisasjon til en organisasjon som forstår nødvendigheten av kamp. Mot EEC-imperialismen har store deler av folket organisert seg i Folkebevegelsen og Arbeiderkomiteen og slik kunne vi fortsette. Felles for alle disse frontene og organisasjonene er at de blir brukt av folket for å forsvare sine interesser mot monopolkapitalen og imperialismen. Men selv om vi slåss mot den samme fienden er vi ikke samlet i vår kamp. Derfor kan staten og kapitalen fortsatt greie å splitte oss i kampsituasjoner. Et eksempel er studentkampen de siste årene og hvordan statens og pressas hets mot oss har gjort at store grupper av folket ser med mistillit på vår kamp. På denne måten står vi svakt når vi skal verne om våre interesser. Lærerstudentene alene er f.eks. ikke sterke nok til å slå tilbake den nye loven om lærerutdanning. Skal vi klare dette, må vi utvikle en brei enhetsfront med andre grupper av folket. Dette er bare et eksempel. Det er klart at vi står mye sterkere når vi står samlet mot monopolkapitalen enn når de greier å splitte oss. Derfor må LNL delta i arbeidet for å sveise de ulike organisasjonene og frontene sammen i en enhetsfront mot kapitalen og imperialismen. Dette kan vi bare greie ved å støtte andre gruppers kamp og ved å inngå aksjonsfellesskap ved f.eks. kampen mot statsbudsjettet som rammer hele folket. Spesielt viktig her er det å støtte arbeiderklassens kamp og motsette seg alle forsøk på å splitte studentene og arbeiderklassen. Det er bare når lærerstudentene konsekvent allierer seg med arbeiderklassen at de kan ha håp om å vinne avgjørende seire i dag og i framtida.

Spørsmålet om en enhetsfront gir også perspektiver utover kampen for de interessene som blir truet i dag. Vi organiserer oss fordi vi har forstått at uten organisering kan vi umulig vinne seire. Gjennom kampen for våre krav får vi erfaringer som gjør oss i stand til å utvikle kampen videre. Vi forstår klarere og klarere hvem det er som truer våre interesser, hvem det er som er vår hovedfiende. Vi får også større forståelse for at de seirene vi vinner i dag bare er midlertidige. Kapitalen vil stadig vekk rette nye angrep mot oss. Det er bare når folket sjøl har tatt makta at vi er sikre på å skape et samfunn der våre behov bestemmer utviklinga og ikke behovene til noen få monopolkapita-

lister. Erfaringene fra de landene der folket har oppretta sosialismen, viser at det er umulig med en sosialistisk revolusjon hvis ikke breie lag av folket er organiserte og har gått til kamp mot kapitalen.

Mao Tsetung sier:

»Et veldisiplinert parti, væpnet med marxismen-leninismens teori, som nytter selvkritikkens metode og er bundet sammen med folkets masser; en hær som ledes av dette partiet; en enhetsfront av alle revolusjonære klasser og alle revolusjonære grupper under ledelse av dette partiet — det er de tre viktigste våpnene vi har brukt til å slå fienden med.»

LNL må støtte andre folks frigjøringskamp

I hele verden reiser folk seg til kamp mot utbytting og undertrykking. De finner seg ikke lenger i at utenlandske monopoler tommer landet for rikdommer og undertrykker folket der. I Midt-Østen, Irland, Angola, Indo-Kina, Bolivia og i en rekke andre land har folket grepet til våpen for å kaste ut imperialistene. Disse kampene har også avslørt imperialismens sanne natur. Der deres interesser er truet griper de til våpen, folkemord og terror. Men til tross for at f.eks. verdens mektigste krigsmaskin blir brukt mot de indo-kinesiske folkene, kan USA aldri knuse folkets rettferdige kamp.

Det norske folk kan ikke vinne seier i kampen mot monopolkapitalen og imperialismen uten av folkets rekker slutter seg tett sammen. Det samme er tilfellet i verdensmålestokk. Verdens fiende nummer 1, USA-imperialismen, og den sovjetiske sosialimperialismen og EEC-imperialismen kan aldri knuses med mindre folkene verden over støtter og hjelper hverandre. Dette er helt klart når vi tenker på hva verdensopinionens støtte har betydd for det vietnamesiske folkets kamp.

LNL skal slåss mot den norske monopolkapitalen og imperialismen. Franske studenter og arbeidere slåss mot EEC-imperialismen. Vietnameserne slåss mot USA-imperialismen. Vi slåss alle mot den samme fienden. Hva er mer naturlig enn at vi støtter hverandre? Om LNL lukker øynene for hva som skjer ute i verden gagnar det kun imperialismen og kapitalen som da kan drive sin utbytting mer uforstyrret.

Vi marxist-leninister vil arbeide for at LNL skal bli en del av den verdensomspennende enhetsfronten mot imperialismen. Vi vil slåss mot snever nasjonalisme.

Kommunistenes rolle i interesse-kampen og i kampen for sosialismen

Følgende avsnitt vil på noen kunne virke som sjølskryt. Vi mener allikevel at vi har dekning for det vi skriver.

Det er en kjensgjerning at den marxist-leninistiske bevegelsen har gått kraftig fram de siste åra. Årsaken til dette mener vi er at vi har utviklet en riktig politikk på en rekke områder. Vi mener også at det norske folket har vunnet stor framgang når vår linje har fått oppslutning, og vi er ubeskjedne nok til å påstå at vår innsats har fått folkets fiender monopolkapitalistene til å se »rødt». At folkets fiender i alle fall anerkjenner at vår innsats har tjent folkets sak, og gjort det godt, fikk vi bevist ved Creditbank-notatene og

militærmanøveren mot SUF. Styrkinga av den marxist-leninistiske bevegelsen i Norge har hatt stor betydning i utviklinga av interessekampen. På stadig nye områder har vi utviklet en politikk i kampen mot kapitalens angrep. I kampen mot rasjonaliseringen i skolen har marxist-leninistene gått i spissen. Vi har foretatt en analyse av statens angrep og i samsvar med denne og elevenes, studentenes og lærernes behov, har vi utviklet en politikk for hvordan vi skal kunne slå disse angrepene tilbake. I arbeidernes lønnskamp har vi ført fram linja med at streik nytter. Vi har stått i spissen for organiseringa og ledelsen av kampene gjennom hemmelig valgte streikeledelser. Vi har vært de ledende i å utvikle streikestøttearbeidet og på denne måten sikra at arbeidernes kamp har ført til seier. Vi har utvikla linja med husokkupasjoner for at ungdommen skal få et fritidssted. I EEC-kampen har vi f.eks. kjørt fram linja med prøveavstemninger og politiske streiker. Dette har absolutt betydd en styrking av kampen mot EEC. Slik kunne vi fortsatt eksemplene fra husleiestreiker, moms, statsbudsjettet osv. På disse sakene har vi ført ut ei linje som i hovedsak har vært riktig. De feila vi har gjort har vi evnet å korrigere, når vi har blitt oppmerksomme på dem. Det er ingen tvil om at en styrking av den marxist-leninistiske bevegelsen har betydd mye for folkets kamp mot kapitalen.

Grunnlaget vi har stått på i vårt arbeid har vært og er marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning. Denne oppsummerer arbeiderklassens erfaringer fra over 100 års klassekamp. Uten å tillempe denne teorien på norske forhold, uten å bruke disse grunnleggende prinsippene som rettesnor for alt vårt arbeid, ville vi ikke vært i stand til å lede disse aksjonene fram til seier. Vårt syn på det kapitalistiske samfunnet gjør at vi aldri venter at folket skal få noe gratis. Enhver forbedring må vi slåss for og aldri la oss lure av statens og kommuners forsøk på å framstille seg som representanter i folkets tjeneste. Fordi vi veit at vi har rett når vi sier dette, og fordi vi veit vi har rett når vi sier at bare sosialismen kan løse folkets problemer, er vi ikke redde for hele tida å stå fram som kommunister og propagere for vår linje på de forskjellige spørsmålene.

Støtt bygginga av et nytt revolusjonært parti

I dag står den norske marxist-leninistiske bevegelsen med MLG i spissen foran oppgaven å opprette et nytt kommunistisk parti. Dette er ikke bare en oppgave for den organiserte marxist-leninistiske bevegelsen, men også for de som sympatiserer med vår politikk på ett eller flere områder. Opprettelsen av et nytt revolusjonært parti vil bety en kraftig styrking av folkets kamp for sine interesser. På stadig nye områder vil vi kunne utvikle en riktig politikk og det norske folket vi få en fortrøpp som kraftig kjemper for dets nåværende og framtidige interesser.

Et annet viktig perspektiv er at opprettelsen av partiet bringer oss et langt skritt nærmere sosialismen.

Mao Tsetung sier:

»Skal det bli noen revolusjon, må det finnes et revolusjonært parti. Uten et revolusjonært parti, uten et parti som bygger på den marxist-leninistiske teori og som er av marxist-leninistisk revolusjonær type, er det umulig å

lede arbeiderklassen og de brede folkemasser i kampen for å knuse imperialismen og dens lakeier.»

De historiske erfaringene viser oss at dette er riktig. Ikke noe land har opprettet sosialismen uten gjennom en sosialistisk revolusjon under ledelse av det kommunistiske partiet. Erfaringene fra Sovjet, Kina, Albania og Vietnam viser at det bare er marxist-leninistene som har denne riktige linja for hvordan vi kan nå fram til sosialismen. Både SF og NKP forsøker å innbille oss at sosialismen kan innføres gjennom parlamentet, ved lover og forordninger. De forstår ikke at det bare er folket som gjennom en revolusjon er i stand til å knuse kapitalen og dens statsapparat. Derfor er det bare et revolusjonært kommunistisk parti som kan stå i spissen for denne kampen.

Bygg SUF(m-l)-lag på alle lærerskoler

I takt med at partiet blir dannet skal SUF(m-l) bli partiets ungdomsforbund. Oppgava vår blir å gjøre SUF(m-l) til en kommunistisk masseorganisasjon for ungdommen. Vi vil her ta for oss betydninga av å bygge ut SUF(m-l) på lærerskolene. Marxist-leninistene har stått i spissen for å utvikle interessekampen på lærerskolene det siste året. Dette har ført til en styrking av LNL og til at stadig flere studenter har sett at det nytter å slåss. Som dette heftet har vist, står vi foran harde kamper på lærerskolen nå i høst. Hvis ikke hele lærerutdanninga skal bli forringa, må vi slåss mot den nye loven. Vi må også kjempe for å forbedre lærerutdanninga slik den er i dag. Vi tror at jo flere kommunistiske lærerstudenter det er, jo sterkere står vi rustet i denne kampen. Det mener vi erfaringene fra siste år klart er et bevis for. Spørsmålet om å gjøre SUF(m-l) til en kommunistisk masseorganisasjon for ungdommen er også viktig når det gjelder spørsmålet om seier eller nederlag for den sosialistiske revolusjonen. Lenin sier at den vinner seier som har ungdommen på sin side. Vår oppgave er derfor å organisere store deler av ungdommen i det kommunistiske ungdomsforbundet og å vinne flertallet av dem for vår politikk. Dette er også oppgaven for de revolusjonære lærerstudentene.

Utfra at kommunistene betyr en styrke for interessekampen og er av avgjørende betydning for den sosialistiske revolusjonen, oppfordrer vi alle revolusjonære og progressive lærerstudenter til å delta i bygginga av SUF(m-l) på lærerskolene.

SOSIALISMEN – ET SAMFUNN DER FOLKET HAR MAKTA

Som vi har vist er det monopolkapitalen som har makta i Norge. Denne lille herskerklassen bruker staten som et redskap for sine interesser. Skal det norske folket få oppfylt sine behov og ønsker, må vi slåss for det. Vi må presse staten til å gjennomføre saker som vi har interesse av. Dette er den eneste veien som gir resultater.

Hvordan er det så i de land der folket har tatt makta gjennom en sosialistisk revolusjon? Vi skal ta noen eksempler som viser hvordan folket kan løse sine problemer.

DISTRIKTSUTBYGGING

I Norge avfolkes utkantstrøka. I Albania og Kina går strømmen fra byene og ut på landsbygda. Bedrifter blir lagt der folk bor. Skoler og kulturinstitusjoner utbygges. Jordbruk og fiske styrkes og utvikles. Folk med høy utdanning blir oppfordret til å flytte til utkantstrøkene.

NATUR- OG MILJØVERN

I Norge driver storkapitalen rovdrift på naturressursene, resultatet er natur- og miljøforurensing og store verdier går tapt som avfall. I millionbyen Tsitsihau i Nordøst-Kina skapte den raske industrialiseringa problemer. I 1968 tømte bedriften 250 000 tonn kloakk i elva pr. dag. Fisk døde og om vinteren sto en kraftig stank opp fra elva. Revolusjonskomiteen i byen sendte bud på en gruppe vitenskapsmenn som foretok analyser av kloakken og de ødeleggelser den førte med seg. Da disse undersøkelsene var gjort, ble arbeidet satt i gang for å rette på forholda. Revolusjonskomiteen gikk ut blant folk i byen for å samle ideer og forslag til løsninger. Et forslag ble lagt fram, diskutert og korrigert av folket og en endelig plan ble satt ut i livet.

De forskjellige avfallsproduktene ble nytt til å produsere sement, teglstein, alkohol, papir osv. Elva ble igjen rein og fiskebestanden økte. I løpet av 3 år hadde folket i denne byen løst sitt forurensingsproblem og brukt teknologien til å nyttiggjøre seg avfallet.

SKOLEN

Folket har også makta over skolesystemet. De bestemmer hvordan skolen i et sosialistisk samfunn skal være. Barn og ungdom skal oppdras for å styrke fellesskapet og for å bevare folkets makt.

Vi skal ta noen eksempler. Lærebøkene blir stadig forandret. Elevene, lærerne og foreldrene kritiserer innholdet. Rettesnor for kritikken er at lærebøkene skal tjene folket og oppbygginga av sosialismen, undertrykke den gamle herskerklassen og dens ideologi. Derfor må alt som smaker av arroganse overfor kroppsarbeid, forfalskning av historien osv. renskes ut. Også samfunnets utvikling fører til forandring av lærebøkene.

Rett etter revolusjonen var det stor analfabetisme. Gymnasiastene ble oppfordret til å gå ut til folket for å lære dem å lese og skrive. I dag er analfabetismen så godt som utryddet. De som skriver om lærebøkene er ikke spesialistene. Sjølsagt er det folk med faglig kunnskap med i arbeidet, men også elever og foreldre deltar. Elever og lærere bestemmer også over skoleledelsen. Rektor på universitetet i Tirana (Albania) var autoritær. Han stilte seg sjøl over folket, han hørte ikke på studentene og lærernes råd og meninger. Han gjorde det han sjøl syntes best og kommanderte de andre. Studentene, lærerne og foreldrene rapporterte dette til undervisningsdepartementet og kommunistpartiet. Det ble straks satt igang undersøkelser om rektorens arbeid og man kom fram til et forslag om at han skulle avsettes. Studentene og lærerne syntes dette var en for lettvinnt løsning. Rektoren som var faglig dyktig, skulle få beholde jobben sin, men det ble stilt oppgaver for at han skulle forandre sin innstilling. Rektoren fikk en prøvetid for å korrigere sine feil under kontroll av arbeidere, studenter og lærere.

Et annet eksempel er fra et kunstakademi i Shkodra:

En student som gikk her var svært dyktig til å male, men han hadde høye tanker om seg sjøl. Han som skulle bli maler, trengte ikke å skitne til hendene med vanlig arbeid. Han dro frivillig til en arbeidsleir for ungdom. Men han forandret ikke innstilling, var arrogant overfor de andre ungdommene og ville ikke ta i ei hakke. Kameratene diskuterte dette grundig med ham. Pekte på det feilaktige i at noen mennesker er bedre enn andre, at intellektuelt arbeid er bedre enn kroppsarbeid. En slik innstilling ville føre til ny undertrykkelse av folket. Studenten ville ikke høre på dette og holdt fast ved sin holdning. Det ble innkalt til et masse møte der dette problemet på ny ble grundig diskutert. Studenten ga seg ikke, han skulle bli maler og ville ikke drive med noen form for kroppsarbeid. Folkene på leiren diskuterte på nytt og fant ut at man ikke trengte slike kunstnere som satte seg sjøl høyere enn resten av folket under sosialismen. De stilte korrigeringsoppgaver for ham. Han skulle være i arbeidsleiren i et år og ikke komme tilbake til kunstakademiet før han hadde forandret innstilling. Studenten ble ikke overlatt til seg sjøl, de andre ungdommene forsøkte å hjelpe ham best mulig og diskuterte stadig med ham.

Dette er to eksempler som viser hvordan folket under sosialismen sørger for at det ikke skal utvikles en ny elite som setter seg sjøl høyest. En slik elite vokste opp i Sovjet og førte til ny undertrykkelse av det sovjetiske folket.

SOSIALISME I NORGE

Hvordan kan vi i dag øyne konturene av et sosialistisk samfunn i Norge utfra folkets ønsker og behov? Vi vil her bare nevne noen av de ting vi mener er vesentlige.

For det første må vi sikre at landet blir sjølstendig. Vi må basere oss på

prinsippet om sjølberging og bryte med de imperialistiske landenes økonomiske og militære grep over Norge, konfiskere imperialistisk eiendom og sosialisere denne, sikre folkets makt over naturressursene og bygge industrien allsidig ut.

Vi må bygge ut jordbruk og fiske, oppheve all gammel gjeld til bønder og fiskere, gi økonomisk støtte til småproduksjon i utkantstrøka, legge arbeidsskissene der folk bor, kort sagt sørge for distriktsutbygging etter folks ønsker.

Vi må kjempe for frigjøring av kvinnen.

Vi må på forskjellige måter sikre at kvinnene blir økonomisk sjølstendige. Vi må kreve lik lønn for likt arbeid. Det må bygges ut barnehager og daghjem. Det må være rett til arbeid for alle. Vi må kjempe for virkelig demokrati i familien. Og vi må bekjempe all reaksjonær ideologi som framstiller kvinnen som mindreverdige og forby bruk av kvinnen som salgsvare.

Andre krav er rett til nasjonal sjølbestemmelse for samene. Vi må gi omfattende støtte til utbygging av deres samfunn. Kreve deres rett til å oppnå enhver utdannelse i samisk språk og sikre samene full rett til alle yrker.

Skolesystemet må omdannes.

Vi må bekjempe reaksjonær ideologi i lærebøkene, sikre elevers og studenters demokratiske rettigheter, bekjempe reaksjonære karaktersystemer og eksamensordninger og få innført gratis skolegang, inkludert bøker og andre hjelpemidler.

Rask bedring av folkets levevilkår, miljømessig og ressursmessig. Hvordan er dette mulig?

Er ikke Norge et fattig land?

For det første: Norge har store naturressurser hva malmer, olje, elektrisk kraft og fisk angår. Bare i jordbruket har vi underskudd på visse varer. Derfor må vi utnytte det jordbruksarealet vi har skikkelig, ikke rasere landsbygda og legge ned brukene. La oss lære av Albanias holdning hvor Kommunistpartiets parole er: »La oss gå til åser og fjell, dyrke dem og gjøre dem like fruktbare som slettene».

For det andre: Slutte å produsere unødvendige eller produkter av dårlig kvalitet. For det tredje: La folket, ikke monopolkapitalens reklamebyråer si hva folket har behov for. Vi må slutte å produsere 10 produkter hvor ett dekker behovet. For det fjerde: Vi må utnytte råstoffene helt ut og ikke bare gjøre bruk av det mest profitable. For det femte: Mobilisere folkets skaperkraft til alt dette, ikke la noen »lure» menn på et direksjonssværelse ta alle bestemmelsene.

Vi må slåss for rask bedring av folkets levevilkår.

Det må foretas prissenkning på forbruksvarer, momsen må bort – gradvis senkning og avskaffelse av direkte skatter. Det må tas tiltak mot ødeleggelse av naturen og miljøet. Avfallsstoffene må utnyttes til ny produksjon.

For at det norske folket skal lykkes i å gjennomføre bl.a. disse sakene vi her har nevnt, og hindre en tilbakegang til kapitalismen etter den sosialistiske revolusjonen, må folket styrke og utbygge sin makt på alle områder. Det betyr å styrke folkets diktatur over folkets fiender. Styrke demokratiet for folket.

Sikre folkets kontroll med statsapparatet, arbeiderkontroll i alle statsbedrif-

ter, organisere veggavisdebatt, gi støtte til lokale aviser, frihet til oppslag på alle offentlige steder, full frihet i tro og livssyn, tiltak mot byråkratisme i statens organer, høyere tjenestemenn må ha nær kontakt med arbeidsfolk og delta jevnlig i produksjonen. Ved slike og liknende tiltak kan folket sikre at en ny klasse ikke vil oppstå og utvikle sosialismen fram mot det klasseløse samfunn – kommunismen.

1. mai 1972 i Oslo.

FRAM FOR DEN SOSIALISTISKE REVOLUSJONEN!

